

Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda Önemli Değişiklikler Gerçekleştirildi

18 Aralık 2020

7251 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ("Değişiklik Kanunu") 31199 sayılı ve 28 Temmuz 2020 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Değişiklik Kanunu ile, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun ("HMK") uygulamasında yaşanan sorunlara çözüm teklif edebilecek düzenlemelerin yanı sıra önemli yenilikler de getirildi. Bu kapsamda; önceki kanun bazlı düzenlemeler aşağıda özetlenmektedir:

- HMK madde 20'de yapılan değişiklik ile kesin olarak verilen görevsizlik ve yetkisizlik kararının taraflara tebliğ edileceği, dosyanın görevli ve yetkili mahkemeye gönderilmesi talebine ilişkin sürenin tebliğ tarihinden itibaren başlayacağı konusunda açıklık sağlandı.
- HMK madde 28'de yapılan değişiklik ile duruşmaların bir kısmının veya tamamının gizli olarak yapılması mümkün kılınarak aleniyet ilkesinin istisnaları arasında "yargılama ile ilgili kişilerin korunmaya değer üstün bir menfaatinin kesin olarak gerekli olduğu haller" eklendi.
- HMK madde 36'da yapılan değişiklik ile hâkimin reddi sebepleri arasında "uyumazlıkta arabuluculuk veya uzlaştırma yapılmaması" eklendi. Öte yandan, hâkimin reddi talebini inceleyen merci kararlarına karşı ancak hükümle birlikte kanun yollarına başvurulabileceğini düzenleyen HMK madde 38'in 9. fıkrası yürürlükten kaldırıldı. Böylece, esas hüküm bakımından istinaf yolu açık bulunan dava ve işlerde ret talebi hakkında merci kararlarına karşı tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde istinaf yoluna başvurulabileceğini düzenleyen madde 43'ün 2. fıkrası ile olan çelişki giderilmiştir.
- HMK madde 107'de yapılan değişiklik ile belirsiz alacak davasında iddianın geniletilmesi yasağına tabi olmaksızın netice-i talebin değiştirilebileceği süre bakımından sınırlama getirildi. Bu kapsamda, karşı tarafın verdiği bilgi veya tahkikat sonucu alacak miktar veya değerinin tam ve kesin olarak belirlenebilmesi mümkün olduğunda, "hâkim tarafından tahkikat sona ermeden verilecek 2 haftalık kesin süre içinde" davacının talebini yasağına tabi olmaksızın belirleyebileceği düzenlendi.
- HMK madde 125'te yapılan değişiklikle, davanın açılmasından sonra dava konusunun davacı tarafından devredilmesi hâlinde dava davacı aleyhine sonuçlanırsa dava konusunu devreden ve devralanın yargılama giderlerinden müteselsilen sorumlu olacağı düzenlendi.
- Cevap dilekçesini sunma süresini düzenleyen HMK madde 127 ve madde 317'de yapılan değişiklikler ile davalıya verilecek ek sürenin "cevap süresinin bitiminden itibaren" işlemeye başlayacağı konusunda netlik sağlandı.
- HMK madde 140 fıkrası 2'ye yapılan ekleme ile hâkime, "sulh ve arabuluculuğun esasları, süreci ve hukuki sonuçları" konusunda tarafları aydınlatma yükümlülüğü getirildi. Ayrıca, ön inceleme duruşması davetiyesinde yapılan ihtarla beraber dilekçelerinde gösterdikleri belgeleri sunmayan ve belgelerin getirilmesi için gerekli açıklamayı yapmayan tarafın bu delillere dayanmaktan vazgeçmiş sayılması karar verileceği düzenlendi.
- HMK madde 141'de yapılan değişiklik ile ön inceleme aşamasında karşı tarafın açık muvafakatı ile ya da taraflardan birisinin ön inceleme duruşmasına gelmemesi hâlinde diğer tarafça iddia ve savunmanın geniletilmesi imkânı ortadan kaldırıldı. Bu kapsamda, dilekçeler teatisinin sonlanması ile iddia ve savunmanın geniletilmesi yasağı da başlayacağı düzenlendi.
- HMK madde 147 ve madde 186'da yapılan değişiklikler kapsamında, tahkikata davete ek olarak sözlü yargılama için ayrıca davet gönderilmeyeceği düzenlendi.
- HMK madde 149'da yapılan yeni düzenleme ile görüntü ve ses aktarımı yoluyla yapılacak duruşmalar için tarafların rızasının alınması şartı kaldırılarak, mahkemenin, taraflardan birinin talebi üzerine ya da re'sen karar vereceği görüldü.
- HMK madde 177 hükmüne yapılan ekleme ile Yargıtay'ın bozma kararından veya Bölge Adliye Mahkemesinin kaldırma kararından sonra dosya ilk derece mahkemesine gönderildiğinde, ilk derece

mahkemesinin tahkikata ili?kin bir i?lem yapmas? hâlinde tahkikat sona erinceye kadar da ?slah yap?labilmesi imkân? tan?nd?.

- HMK madde 222'de yap?lan de?i?iklik ile ticari defterlerin sahibi lehine delil olarak kullan?labilmesi için gerekli ?artlar a??rla?t?r?ld?.
- HMK madde 281'de yap?lan de?i?iklik ile bilirki?i raporuna itiraz süresinin bitiminden itibaren 2 haftay? geçmemek üzere ek süre verilebilmesi imkân? öngör?ldü.
- HMK madde 305/A hükmü ile yeni olu?turulan "*Hükmün Tamamlanması*" prosedürü alt?nda taraflara, nihai karar?n tebli?inden itibaren bir ay içinde, yarg?lamada ileri sürülmesine veya kendili?inden hükme geçirilmesi gerekli olmas?na ra?men hakk?nda tamamen veya k?smen karar verilmeyen hususlarda, ek karar verilmesini isteme ve bu karara kar?? kanun yoluna ba?vurulabilme hakk? tan?nd?.
- HMK madde 341'de yap?lan de?i?iklik ile istinaf yoluna ba?vurulabilecek ilk derece mahkemesi kararlar? aras?na kar?? taraf?n yüzüne kar?? verilen ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararlar? eklendi.
- HMK madde 359'da yap?lan de?i?iklik Bölge Adliye Mahkemesinin dosyay? esastan reddetmesi hâlinde, *ileri sürülen istinaf sebeplerini özetlemek ve ret sebeplerini aç?klamak kayd?yla, karar?n hukuk kurallar?na uygunluk gerekçesini göstermekle yetinebilece?i düzenlendi.*
- ?htiyati tedbir kararlar?na ili?kin HMK madde 391 ve madde 393'te de?i?iklik yap?ld?. Yeni düzenlemede ihtiyati tedbir karar?n?n uygulanmas?n?n, karar?n tedbir isteyen tarafa tefhim ya da tebli?inden itibaren bir hafta içinde talep edilmesi gerekti?i düzenlendi.

28 Temmuz 2020 tarih ve 31199 say?l? Resmî Gazete'de yay?mlanarak yürürlü?e giren Kanun'un tam metnine bu [ba?lant?](#)dan ula?abilirsiniz.

LG?L? ÇALI?MA ALANLARI

- [Ticari Tahkim ve Arbuluculuk](#)

Related Attorneys

- [NEJLA AYDIN ÖZER](#)
- [FULYA KURAR, LL.M.](#)